

การจ่ายหุ้นปันผลหรือทรัพย์สินปันผลเป็นทางเลือกหนึ่งของบริษัทที่มีกำไร แต่มีเงินสดในบริษัทไม่เพียงพอต่อการจ่ายปันผลเป็นเงินสด แต่ในปัจจุบันบริษัทต่างๆ ยังไม่นิยมจ่ายหุ้นปันผลหรือทรัพย์สินปันผล เนื่องจากมาจากปัญหาเกี่ยวกับการตีความกฎหมาย และปัญหาทางปฏิบัติในการจ่ายปันผลด้วยสิ่งอื่น

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายในเรื่องของการจ่ายปันผลด้วยสิ่งอื่นให้มีความชัดเจนขึ้น

จากการศึกษาวิจัย ผู้เขียนเสนอแนะให้แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้บริษัทจำกัดจ่ายปันผลด้วยเงิน หุ้น และทรัพย์สินได้ โดยแก้ไขให้บริษัทจำกัดใช้ระบบ authorized but unissued shares และแก้ไขพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เพื่อให้บริษัทมหาชนจำกัด จ่ายปันผลด้วยเงิน หุ้น และทรัพย์สินได้ รวมถึงกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดจ่ายปันผลเป็นหุ้นบุริมสิทธิสำหรับผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ อีกทั้งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรณีได้รับหุ้นปันผลไม่เต็มหุ้นโดยกำหนดให้บริษัทจ่ายเฉพาะหุ้นปันผลที่เต็มหุ้น และนำส่วนที่ไม่เต็มหุ้นของผู้ถือหุ้นทุกคนออกขายทอดตลาด และนำเงินที่ได้มาแบ่งสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายมีสิทธิที่จะได้รับ

Payment of stock or property dividends is an option for companies that have surplus earning but do not have enough cash to distribute. In present, however, companies are less likely to choose such option. This results from problem concerning legal interpretation and practicality of payment of non-cash dividends.

The objectives of this research are to analyze such problem and to suggest the legal issues concerning payment of non-cash dividends should be improved.

From studying, the researcher suggests an amendment to the Civil and Commercial Code to accommodate the payment of cash, stock and property dividends by limited companies in the role of authorized but unissued shares. The researcher also suggests an amendment to the Public Limited Companies Act, B.E. 2535 to accommodate the payment of cash, stock, and property dividends by public companies, and to allow public companies to pay preference stock dividends to preference stockholders. Moreover, the researcher addresses the situation where stockholders are not entitled to the whole-stock dividends. In such case, it is suggested that the Act should be amended to the effect that public companies pay only whole-stock dividends to stockholders, and gather fractions entitled by each stockholder for sale by auction. Revenues from selling shall be distributed to each stockholder proportionately.